

komoko@oim.dk
khs@oim.dk

Evaluering af kommunalreformen

Hermed høringssvar fra FOA – Fag og Arbejde på evaluering af kommunalreformen.

Dato:
08.04.2013

Generelle bemærkninger til evalueringen af kommunalreformen

Det er generelt kritisabelt, at der ikke har været medarbejderinddragelse i evalueringen af kommunalreformen og fokus på reformens betydning for medarbejderne. Det er efter FOA – Fag og Arbejdes opfattelse også en alt for snæver kreds, der har været inviteret til høringer, som indgår som input til evalueringen – det har fra FOA – Fag og Arbejdes side kun været gennem repræsentation via LO, at der har været mulighed for at komme med bidrag til evalueringen.

13/39266

DK/marb001

FOA – Fag og Arbejde finder det yderligere kritisabelt, at der ikke er blevet evalueret på kvalitetsudviklingen i forbindelse med kommunalreformen. FOA - Fag og Arbejde mener, at der også skulle have været en evaluering af den harmonisering af serviceniveauer, der blev gennemført i forbindelse med kommunalreformen.

Desuden mener FOA - Fag og Arbejde, at der burde ses på, hvilken betydning udviklingen i antal ledere/ledelseslag og de større medarbejdergrupper har for både medarbejdertilfredsheden samt for fagligheden.

Det fremgik af de oprindelige planer, at kommunalreformen skulle være udgiftsneutral og de forventede besparelser skulle gå til mere borgernær service. Der mangler en evaluering af disse mål.

Bemærkninger til udviklingen på udvalgte tværgående felter

Nedenfor er kommentarer til dele af evalueringen i forhold til udviklingen på de tværgående felter, der er blevet medtaget i evalueringen.

- **Politisk styring**

I forhold til udviklingen i politisk styring, så fremhæves det i evalueringen, at udvalget vil foreslå ændring af lov 548, så regionerne får samme mulighed for at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder. Dette tiltag ser FOA - Fag og Arbejde positivt på, hvis det kan betyde, at regionerne i højere grad kan løse opgaver for hinanden og bruge stordriftsfordele frem for at udbyde opgaver til private leverandører.

- **Faglig og økonomisk bæredygtighed**

FOA - Fag og Arbejde mener, at det grundlag, man har brugt til at vurdere udviklingen i den faglige bæredygtighed, er alt for svagt. Der tages i evalueringen udgangspunkt i interviews gennemført i 2009, men der er ikke fulgt op på disse interviews i forbindelse med rapporten her i 2013. Da interviewundersøgelsen blev gennemført, valgte man at spørge borgmestere, kommunaldirektører, regionsrådsformænd og regionsdirektører – der blev hverken interviewet ledere eller medarbejdere, hvilket ellers må forventes at være de grupper, der har den største føling med, hvordan udviklingen i den faglige bæredygtighed er. FOA - Fag og Arbejde mener derfor, at evalueringen bør udbygges med, hvilke erfaringer medarbejderne har med hensyn til udviklingen i den faglige bæredygtighed.

FOA – Fag og Arbejde mener, at de erfaringer, der er i forhold til betydningen af, at der er en større gruppe af medarbejdere inden for samme faglige felt – samt samling af flere beslægtede faggrupper, skal bruges mere aktivt. De erfaringer, som evalueringen af kommunalreformen har vist, bør også bruges som vurderingsgrundlag, når kommuner overvejer at udbyde opgaver og derved opsplitte beslægtede faggrupper samt dele medarbejdere i mindre grupper uden mulighed for et fagligt fællesskab.

Det er svært at se, hvordan der i evalueringen er taget højde for den udvikling, der har været i den generelle samfundsøkonomi siden gennemførelsen af kommunalreformen, derfor er det svært at vurdere evalueringen i den økonomiske bæredygtighed. I særdeleshed er det pro-

blematisk at gennemskue, hvilke konsekvenser det har haft for udviklingen, at der er kommet flere opgaver til kommunerne samtidig med, at der har været en udvikling med proportionalt set færre medarbejdere til opgaverne. Ligeledes er det uklart, hvilken betydning behandlingsgarantien og brugen af samt udgifter til privathospitaler har haft i forhold til den produktivitetsudvikling, der har været på sygehusområdet.

- **Forvaltningsstrukturen i kommuner og regioner samt strukturen vedrørende dagtilbud**

Evalueringen beskriver, at der siden kommunalreformen har været en tendens til sammenlægninger på blandt andet dagtilbudsområdet. FOA - Fag og Arbejde mener, at man skal være meget opmærksom på sikringen af fagligheden i de tilfælde, hvor man har lagt dagplejen ind under de øvrige dagtilbud. Ligeledes mener FOA - Fag og Arbejde, at det er vigtigt at fastholde dagplejen som selvstændigt, centralt ledet tilbud, baseret på den selvstændige pædagogik, som dagplejen repræsenterer.

Der har efter kommunalreformen været en tendens til, at man har centraliseret opgaver, der tidligere var decentrale. FOA - Fag og Arbejde anerkender, at der kan være gevinster for fagligheden ved at samle opgaver, men er samtidig stærkt bekymret for den udvikling, hvor opgaver samles for derefter at blive sendt i udbud.

- **Offentlig-Privat samarbejde**

FOA - Fag og Arbejde er stærkt bekymret for den udvikling med stigende brug af private leverandører, der beskrives i evalueringen.

I evalueringen konkluderes det, at der ikke kan ses en effekt af kommunalreformen på kommunernes brug af konkurrenceudsættelse. FOA - Fag og Arbejde mener, at det er bekymrende, at der ikke er sket et fald i brugen af konkurrenceudsættelse, når der fremhæves i evalueringen, at fagligheden er blevet styrket ved at samle flere medarbejdere inden for samme område og medarbejdergrupper med beslægtede opgaver. Det burde være et argument for et fald i konkurrenceudsæt-

telse, at opgaver er blevet både fagligt og økonomisk mere bæredygtige som følge af kommunalreformen.

Bemærkninger til Sundhedsområdet

FOA – Fag og Arbejde er generelt enig i evalueringen af sundhedsområdet i rapporten. Det gælder blandt andet både ideen omkring ændringerne i Sundhedsaftalerne, hvor disse reduceres i disse fra 98 til 5, hvor der også peges på vigtigheden af at sikre kendskab og ejerskab til aftalernes konkrete indhold hos frontmedarbejderen. Netop denne vinkel med ejerskab og inddragelse er helt centralt, hvis sundhedsaftalerne skal have praktisk funktion.

Ligeledes ser vi også velfungerende IT-løsninger samt beskrivelserne af LEON-princippet, som meget vigtige elementer i evalueringen.

FOA- Fag og Arbejde er bekymret for udviklingen af det borgernære sundhedsvæsen i kommunerne, hvor der ses en række problemer i overgangen mellem sygehus og kommuner. Det er vigtigt at styrke udviklingen i kommunerne, og der skal ske en udvikling, som hviler på LEON-princippet. Det fordrer, at der sættes fokus på brug og udvikling af de medarbejdere, der er på området og styrker dem gennem yderligere kompetenceudvikling for at sikre styrkelse af kvaliteten.

I forhold til evalueringen af det psykiatriske område, mener FOA – Fag og Arbejde, at evalueringen hviler på et meget spinkelt grundlag, idet udgangspunktet for evalueringen er en række endnu ikke offentliggjorte rapporter fra Regeringens psykiatriudvalg. Området bliver derfor ikke evalueret i nærværende rapport, ud fra samme parametre som det øvrige sundhedsområde. Derfor vil det være nødvendigt, at der ligeledes kommer en evaluering af området, der supplerer denne samlede evaluering af kommunalreformen.

Bemærkninger til Det Specialiserede Socialområde

FOA- Fag og Arbejde er optaget af, at det specialiserede socialområde leverer en høj faglig kvalitet, der passer til de borgere, der har brug for områdets tilbud.

Derfor har FOA - Fag og Arbejde været meget bekymret for den afspecialiseringstendens, der har præget området. Kommuner har hjemtaget borgere fra velfungerende tilbud, der har udgjort borgerens hjem for at reducere udgiften. Det er en tendens, der kræver stor bevågenhed.

Ligeledes påpeger evalueringen, at der i kommunerne er tendens til, at tilbuddene ændrer karakter fra SEL § 108 til SEL § 107 og til SEL § 85. Det betyder, at borgere, der er visiteret til længerevarende ophold på et bosted, skifter til midlertidigt botilbud for til sidst at være visiteret til socialpædagogisk støtte i eget hjem. Det er FOA - Fag og Arbejde noget bekymret for. Det er rigtig fint, hvis det er til borgerens bedste og svarer til borgerens behov i handleplanen, men FOA - Fag og Arbejde kan være bekymret for borgerens livskvalitet, når kommunen kan rykke rundt på borgere, der i forvejen har særlige behov. FOA - Fag og Arbejde er bekymret for, om borgerne modtager den faglige kvalitet, de har brug for, for at have en god livskvalitet.

Det undrer os, at der ikke er eksplicit fokus på udviklingen af medarbejderens kompetence i det enkelte tilbud. Ledelsen skal sørge for, at de rette kompetencer er til stede. Fordi man er pædagog, omsorgsmedhjælper, pædagogmedhjælper eller andet personale, der arbejder pædagogisk med borgeren, er det ikke ensbetydende med, at man har den viden der skal til at arbejde med særlige grupper inden for feltet. Eksempelvis unge med selvdestruktiv adfærd eller udviklingsforstyrrelser. Det kræver helt særlige pædagogiske metoder og erfaring, som ikke erhverves i en grunduddannelse. Derfor synes vi, at evalueringen også skal vurdere kompetencebehovet på institutioner og bosteder, for at vi som samfund kan sikre den faglighed og kvalitet, som borgerne i tilbuddene er så afhængig af.

Der er desuden brug for en finansieringsmodel, der sikrer mere styring af indhold og pris i tilbuddene, fx fra en central myndighed. Det skal være en model, der sikrer, at der fokuseres mindre på økonomi og mere på at finde den rigtige indsats til borgeren. Det kan ske ved, at man indfører en finansieringsmodel, der sikrer, at byrden for de særligt dyre og specialiserede tilbud fordeles mere jævnt mellem kommunerne. Det kan ske ved at skruer yderligere op for den nuværende fælles finansie-

ring, som allerede finder sted i refusionsordningen. Det bør være en klar anbefaling i evalueringen.

Derudover er det positivt, at man i evalueringen peger på en mulighed for at give Socialstyrelsen supplerende beføjelser i forhold til at pålægge kommuner eller regioner at oprette konkrete tilbud på området.

Bemærkninger til den regionale udvikling

Regionsrådet fik med kommunalreformen en række opgaver på uddannelsesområdet, blandt andet midler til at yde udviklingstilskud til ungdoms- og voksenuddannelserne. Det beløber sig til ca. 100 mio. kr. årligt. En række af midlerne til vækst går også til erhvervsrettet uddannelse. Suppleret med midler fra vækstfonde mm. iværksætter regionerne mange erhvervsrettede uddannelsesaktiviteter. På en række områder er der tale om uddannelsesaktiviteter, som ikke er koordineret, men derimod direkte i modstrid med nationale uddannelsespolitik og fagbevægelsens interesser nationalt set.

Evalueringen behandler ikke dette emne, men vurderer alene regionernes koordinerende rolle i forhold til udbud af uddannelser.

I øvrigt henvises til hørings svar fra LO, KTO samt OAO.

Er der behov for udbygning af FOA – Fag og Arbejdes bemærkninger eller spørgsmål hertil, så kontakt venligst markedsgoerelse@foa.dk

Med venlig hilsen

Dennis Kristensen
Forbundsformand